

Karmen Joller
Sotsiaalminister

23.02.2026

Arupärimine abivajavate laste ja noorte toetamise kohta

Austatud sotsiaalminister

Vabariigi Valitsuse § 67 lõike 1 kohaselt on Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas muuhulgas sotsiaalse turvalisuse ning laste õiguste tagamine ja heaolu edendamine.

Viimasel ajal on avalikkuses on juhitud tähelepanu abivajavate laste arvu kiirele kasvule. Erinevate allikate kohaselt on abivajavate laste arv jõudnud rekordtasemeni ning paljudel kohalikel omavalitsustel napib nii rahalisi kui ka inimressursse, et pakkuda lastele ja noortele õigeaegset ja piisavat tuge.

Kohalike omavalitsuste piiratud võimekus tähendab sageli, et abi jõuab peredeni hilinevalt või ebapiisavas mahus. Tegemist ei ole üksikute juhtumitega, vaid laiapõhjalise ja süsteemse väljakutsega, mis mõjutab otseselt laste heaolu, perede toimetulekut ning kogukondade turvalisust.

Puudulik või katkendlik varajane tugi suurendab riski, et osa noori satub sotsiaalsesse tõrjutusse, katkestab õpingud või kaldub õigusrikkumistele. Sellel on pikaajalised tagajärjed nii lapse arengule, vaimsele tervisele kui ka hilisemale iseseisvale toimetulekule.

Selline olukord ei ole kooskõlas Eesti riigi kohustusega tagada igale lapsele turvaline kasvukeskkond ning võrdsed võimalused sõltumata pere majanduslikust olukorrast või elukohast. Lapse heaolu peab olema riiklik prioriteet, mitte juhuslike võimaluste tulemus.

Lähtudes eeltoodust palume Teid vastata Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 139 alusel järgmistele küsimustele:

1. Kui suur on olnud riigi ja kohalike omavalitsuste kogurahastus lastele ja peredele suunatud teenustele viimase viie aasta jooksul ning kuidas see on muutunud võrreldes abivajavate laste arvu kasvuga?
2. Kas ministeeriumi hinnangul on praegune rahastusmudel ja spetsialistide arv piisav, et tagada õigeaegne ja ennetav tugi? Kas ja milliseid muudatusi ministeerium kavandab?
3. Milliseid samme on astutud, et vältida olukorda, kus riskipered liiguvad killustatult erinevate teenuste vahel ning abi katkeb või hilineb? Kuidas on Eestis korraldatud juhtumikorraldus perede puhul, kes vajavad samaaegselt mitut teenust ning kuidas tagatakse, et perel on üks selge vastutav koordineerija?

4. Kas ja millisel määral on kavandatud lähiaastatel suurendada riiklikku rahastust laste ja perede tugiteenustele ning ennetustööle?
5. Millised on peamised piirkondlikud erinevused teenuste kättesaadavuses ning ooteaegades, eriti maapiirkondades? Kuidas toetab riik väiksema võimekusega omavalitsusi, et tagada lastele ja peredele võrdsemad võimalused abi saamiseks sõltumata elukohast?
6. Milliseid samme plaanib ministeerium astuda koostöös kohalike omavalitsuste, koolide ja kogukondadega, et parandada valdkondadevahelist koostööd ning vältida laste ja noorte „süsteemist väljalangemist“?
7. Kas ministeerium peab vajalikuks käivitada täiendavaid pilootprogramme või riiklikke sekkumismeetmeid riskilaste ja -noorte toetamiseks? Kui jah, siis milliseid?

Lugupidamisega

Reini Rand

Madis Kallas

Jaak Aab

Andre Hamvåg

Helmer Riit

Tanel Kük

Kersti Saarapuu

Enn Eesmaa

Lauri Laanemets

